

บรรณาธิการแถลง

บรรณาธิการแถลง

เป็นที่น่ายินดีที่วารสารฉบับนี้ มีนิพนธ์ต้นฉบับถึง 5 เรื่อง เริ่มจากเรื่อง**ประสิทธิผลของกรวดไทยแบบราชสำนักเพื่อลดอาการปวดศีรษะจากการเกร็งของกล้ามเนื้อ** ซึ่งเป็นเรื่องน่าสนใจ เพราะเป็นปัญหาที่พบบ่อยและการรักษาด้วยยาบรรเทาปวดและยาคลายกล้ามเนื้ออาจมีผลข้างเคียงต่อดับและไต รวมทั้งอาจมีผลต่อกระเพาะอาหารและอวัยวะอื่น ๆ ด้วย การนวดเป็นวิธีการรักษาหลักในการแพทย์แผนไทยมาช้านาน ดังปรากฏหลักฐานในจดหมายเหตุลาลูแบร์ที่บันทึกไว้ในสมัยอยุธยา การศึกษาเพื่อประเมินผลการรักษาโดยการนวดจึงมีความสำคัญ น่ายินดีที่การศึกษานี้พบว่าการรักษาด้วยการนวดไทยแบบราชสำนักร่วมกับการรักษาด้วยวิธีมาตรฐานสามารถช่วยลดความปวดและความถี่ของการปวดศีรษะจากการเกร็งของกล้ามเนื้อได้มากกว่าการรักษาด้วยมาตรฐานเพียงอย่างเดียว

นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องที่สอง คือเรื่อง **สถานการณ์ให้บริการการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล** เป็นผลการศึกษาติดตามการดำเนินนโยบายนำร่องการสนับสนุนการจัดบริการการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยจัดให้มีแพทย์แผนไทยที่มีใบประกอบวิชาชีพไปปฏิบัติงานในหน่วยบริการดังกล่าวจำนวน 206 แห่ง ในช่วง พ.ศ. 2553-2556 ซึ่งพบว่ามีประชาชนมาใช้บริการการแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

อย่างต่อเนื่อง และเป็นที่พึงพอใจของผู้มารับบริการ ผลการศึกษานี้ย่อมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาในเชิงนโยบายได้ต่อไป ทั้งนี้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นหน่วยบริการที่ใกล้ชิดประชาชนโดยเฉพาะในชนบทมากที่สุด โดยมีจำนวนราวหมื่นแห่งทั่วประเทศ หากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพทุกแห่งมีแพทย์แผนไทยให้บริการประจำประชาชน ย่อมได้รับประโยชน์จากการแพทย์แผนไทย และแพทย์แผนไทยก็จะมีแหล่งงานราชการใหญ่ที่สุดรองรับด้วย

เรื่องที่สาม คือ **ผลเพิ่มความจำของผลิตภัณฑ์น้ำมันรำข้าวบริสุทธิ์จากข้าวกล้องไทยในหนูเมาส์** ซึ่งพบว่าน้ำมันรำข้าวบริสุทธิ์สามารถเพิ่มความจำและการเรียนรู้ในหนูเมาส์ น้ำมันรำข้าวบริสุทธิ์จึงอาจพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสำหรับบำรุงสมองได้ต่อไป

เรื่องที่สี่ คือ **ฤทธิ์ในการลดน้ำตาลในเลือดของผลแห้งจากมะระขี้นก (*Momordica charantia* L.) ในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2** ซึ่งพบว่าผลแห้งจากผลมะระขี้นกสามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดขณะอดอาหารได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งกรณีใช้เป็นยาเดี่ยวและกรณีใช้ร่วมกับยาลดน้ำตาลอื่น เป็นการยืนยันผลการลดน้ำตาลของมะระขี้นกในรูปผลแห้ง ซึ่งย่อมมีประโยชน์ในการพัฒนาเป็นยาสมุนไพร ต่อไป

เรื่องที่ห้า คือ **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ**

สุขภาพด้านการแพทย์ทางเลือก: กรณีศึกษาโรงพยาบาลเส้าไห้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา จังหวัดสระบุรี เป็นหนึ่งในตัวอย่างของการพัฒนาจากงานประจำสู่งานวิจัย ซึ่งน่าจะมีผลทั้งต่อการพัฒนาบริการและการเรียนรู้ของบุคลากรควบคู่กันไป

บทความพิเศษฉบับนี้เป็นเรื่อง **การจัดการศึกษาการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์** สถาบันแห่งนี้ริเริ่มงานด้านการแพทย์แผนไทยเมื่อ พ.ศ. 2543 สามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว จนสามารถเปิดรับนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยมหาบัณฑิตได้ในปี 2553 และรับนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยดุขฎิบัณฑิตได้ในปี 2554 ประสพการณ์เหล่านี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อทั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยแห่งอื่น รวมทั้งต่อการพัฒนาการแพทย์แผนไทยโดยรวม กองบรรณาธิการจะนำประสพการณ์จากสถาบันการศึกษาแห่งอื่น ๆ มาเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง

เวทีทรรศนะในฉบับนี้เป็นเรื่องของ **ย่านาง** ซึ่ง

มีข่าวครึกโครมเมื่อไม่นานมานี้ นายแพทย์ประพจน์ ภาตวรภาค ได้ทบทวนเอกสารวิชาการ 9 ฉบับ สรุปสาระไว้อย่างกระชับ ทั้งนี้ในภาคปกิณกะ ได้นำเรื่องย่านางที่คณะกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย ได้จัดทำไว้มาตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นด้วย พร้อมกันนี้ในวารสารสโมสร ก็เป็นเรื่องของย่านาง และย่านางแดง อีก 4 เรื่อง ปกวารสารฉบับนี้ก็เป็นภาพของย่านาง วารสารฉบับนี้จึงมีเรื่องของย่านางอย่างรอบด้าน

ปกิณกะฉบับนี้ ยังคงมีเนื้อหาจากพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ) เหมือนฉบับที่แล้ว ๆ มา บันทึกภูมิปัญญา เป็นเรื่องของพ่อใหญ่หมอมพรมมา แสงชมพู หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เรื่องที่สอง เป็นเรื่องภูมิปัญญาการอยู่ไฟ

มรณาลัย ฉบับนี้เป็นเรื่องของนายแพทย์สมยศ เจริญศักดิ์ อธิบัตินที่สองของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

พบกันใหม่ฉบับหน้า

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน